

KLINIČNA PREHRANA V PRAKSI

1. 2. 2019 je v Ljubljani potekalo 7. strokovno srečanje Slovenskega združenja za klinično prehrano z naslovom Klinična prehrana v praksi. Udeležili smo se ga Klavdija Cimbola iz Internega oddelka, Uroš Kisilak iz Kirurškega oddelka in iz Službe bolnišnične prehrane in dietoterapije pripravnica Tadeja Sušec in Renata Pleh.

Izziv za vse v zdravstvu je neustrezna prehranjenost bolnikov, na eni strani podhranjenost in na drugi strani prekomerna prehranjenost, ki sta v bistvu dva obraza istega problema. Problem podhranjenosti v zdravstvu, domovih za ostarele in tudi v splošni populaciji in s tem povezana tveganja, je v uvodnem predavanju izpostavil predsednik ESPEN (European Society for Clinical Nutrition and Metabolism) prof. Rocco Barazzoni.

Rdeča nit srečanja je bila poznavanje podhranjenosti, prepoznavanje podhranjenosti z uporabo različnih metod in orodij, obravnavanje podhranjenosti z različnimi nutritivnimi pristopi ter cost benefit ustreznega pristopa. Kljub civilizacijskemu preobilju je neustrezna prehranjenost velik problem tako v splošni, navidezno zdravi populaciji, predvsem pa pri kroničnih bolnikih in starostnikih. V evropskem prostoru v sistem zdravljenja vstopa od 30 do 58 % podhranjenih bolnikov, kateri pa imajo dokazano slabši izid zdravljenja, slabšo odzivnost na terapije, več stranskih učinkov zdravljenja, daljši čas rehabilitacije, več oskrbovalnih

bolnišničnih dni, več zagonov bolezni in tudi večjo smrtnost. Želja stroke je, da bi se se podhranjenost prepoznala pravočasno, tudi že na primarnem nivoju zdravstva, tako v ambulantah splošne medicine, kot na terenu in se tako z razširitvijo mreže dostopnosti do dietetikov tudi pravočasno začela ustrezno obravnavati. To bi bistveno izboljšalo zdravljenje, kakovost življenja bolnih in tudi znižalo stroške zdravljenja. Neozdravljivo bolni bi se tako manj zatekali v alternativno prehrano ali namensko stradanje, ki pri kroničnih boleznih naredi veliko nepovratne škode. Povedati in vedeti pa je seveda pomembno, da je pri ocenjevanju podhranjenosti (govorimo o beljakovinski podhranjenosti in zmanjšani mišični masi) nujno vedeti kakšna je sestava telesne mase in prisotnost puste telesne mase. Podhranjeni ni lahko le nekdo z nizko telesno težo ali nizkim indeksom telesne mase. Podhranjen je lahko tudi nekdo, ki ima visoko telesno težo, tudi višji indeks telesne mase, ki pa v teh primerih bazira na prisotnem maščevju ali extracelularni tekočini. Pusta telesna masa, ki je temelj obrambe in funkcioniranja telesa pa je v propadanju. Spodbudno je, da se tudi medicinska stroka vedno bolj zaveda pomena ustrezne in pravočasne prehranske intervencije in so dietetiki tudi vedno bolj vključeni v obravnavo. Primer dobre prakse je Onkološki inštitut, kjer je v 24 urah ob sprejemu prehransko presejan vsak bolnik. Presejanje opravijo medicinske sestre. Ob zaznani prehranski ogroženosti takoj vključijo dietetika, ki izpelje obravnavo in uredi ustrezno

podporo. Onkološki inštitut ima v te namene zaposlenih osem dietetikov.

Tudi v naši bolnišnici imamo presejalne teste za prvo zaznavo prehranske ogroženosti, ki jih uporabljamo pri individualnih obravnavah. Žal pa so bolniki v veliko primerih že ireverzibilno podhranjeni, kjer prehranska intervencija pričakovano ne more dati zelenega rezultata.

Cilj v letošnjem letu je, da vpeljemo prehransko presejanje in obravnavo pri vseh bolnikih izbranega oddelka, ob pomoči zdravstvenega osebja in podpori vodstva. Želeli bi si tudi dodatno orodje za merjenje sestave telesa, kar bi bil dobrodošel pripomoček v obravnavi.

Podajam še v vednost, da je na spletni strani ESPEN možno brezplačno dostopati do smernic za klinično prehrano pri določenih skupinah ali obolenjih (prehrana v intenzivnih enotah, prehrana pri onkoloških bolnikih ...).

Zelo bomo veseli vsake vključitve dietetika v prehransko obravnavo, tako bolnikov na oddelkih kot bolnikov v specialističnih ambulantah, kajti prehrana bolnika je vzporedna terapija v procesu zdravljenja ali lajšanja simptomov bolezni. In toliko uspešnejša je, kolikor prej jo uvedemo.

*Renata Pleh, univ. dipl. inž. živ. teh.
Vodja Službe bolnišnične prehrane in dietoterapije*

ZADOVOLJSTVO OTROČNIC S PREHRANO V NAŠI BOLNIŠNICI

V mesecu januarju 2019 je Tadeja Sušec na Ginekološko-porodniškem opravila anketno

povpraševanje v zvezi z zadovoljstvom otročnic s prehrano, ki so jo prejemale v porodnišnici. Anketiranih je bilo 31 otročnic na dan odhoda iz porodnišnice.

Ob analizi ugotavljam sledeče:

- 58 % vprašanih otročnic ni vedelo kakšno vrsto prehrane/diete so imele v porodnišnici, 67 % jih ni vpogledalo v jedilnik, ki je na oddelku.
- 84 % vprašanih je obroke ocenilo kot dovolj velike za pokritje potreb, 6 % kot preobilne in 10 % kot nezadostne za pokritje potreb. Ni bilo zaznati signifikantne povezave med indeksom telesne mase otročnic in njihovo oceno zadostnosti pokritja potreb.
- 74 % vprašanih je izbor živil v hrani ocenilo kot pester, 13 % celo kot zelo pester in 13 % kot premalo pester (premalo pester izbor kruha in prilog). Vrsta diete na rezultat ni imela bistvenega vpliva.
- 97 % vprašanih je ocenilo, da je hrana ob serviranju dovolj topla.
- 6 % vprašanih je odgovorilo, da je zajtrk prepozno in 13 %, da je večerja ob vikendih prehitro, 81 % je zadovoljnih s časom postrežbe obrokov.
- Vse otročnice, ki so bile v porodnišnici med vikendom, so prejele pozni obrok (katerega smo v prehrano uvedli v lanskem letu) in ga v 88 % tudi zaužile.
- 26 % vprašanih je prehransko oskrbo porodnic ocenilo z najvišjo oceno (5); 68 % z drugo najvišjo oceno (4) in 6

% z oceno dobro (3). Skupna ocena zadovoljstva s prehrano je 4,2 kar predstavlja 84 % zadovoljstvo otročnic s prehrano v naši porodnišnici.

Rezultati so pokazali, da so otročnice v naši bolnišnici zelo zadovoljne s prehrano, saj nam je pri ocenjevanju zadovoljstva ciljno že 75 % zadovoljstvo s prehrano, otročnice pa so ga izrazile v 84 %. Iz analize vprašalnikov je razvidno tudi, da je bila odločitev o uvedbi dodatnega obroka za otročnice pravilna, saj ga v večini primerov tudi zaužijejo. Kot dokaz ustrezne toplotne verige je tudi rezultat, da je kar 97 % hrano ocenilo kot dovolj toplo ob zaužitju.

*Renata Pleh, univ. dipl. inž. živ. teh.
Vodja Službe bolnišnične prehrane in
dietoterapije*

NEGOVALNE DIAGNOZE NANDA- I IN NA DOKAZIH UTEMELJENA ZDRAVSTVENA NEGA

7. 2. 2019 sva se udeležili omenjenega izobraževanja za klinične mentorje na Fakulteti za Zdravstvene vede Univerze v Mariboru.

V uvodnem delu je bil predstavljen nov priročnik Negovalne diagnoze NANDA –I, ki je postal vodilo pri oblikovanju negovalnih diagnoz (ND) v praksi, prav tako pa učno gradivo za študente zdravstvene nege.

ND je klinična presoja o človekovih odzivih na zdravstveno stanje/življenjske procese ali o dovzetnosti posameznika, družine, skupine ali lokalne skupnosti za te odzive. ND je lahko usmerjena k problemu, v promocijo zdravja ali potencialno tveganje; lahko pa je prisotna tudi sindromska ND (npr. Sindrom kronične bolečine).

Nov priročnik vsebuje 13 domen (širok obseg klasifikacije, ki fenomene deli na glavne skupine), 47 razredov (podkategorije domen)

in 235 ND. V drugem delu so bili predstavljeni posamezni primeri uporabe negovalnih diagnoz NANDA –I v praksi zdravstvene nege.

Predstavljena je bila tudi zdravstvena nega temelječa na dokazih, ki je integracija najboljših raziskovalnih dokazov, klinične ekspertize in pacientovih vrednot.

*Nataša Kreft dipl. m. s.,
mag. zdrav.– soc. manag*

Saša Bencak dipl. m. s.

OBVESTILO

Dobavitelj mesa Mesnine Oblak je podal pisno izjavo, da meso s katerim oskrbuje bolnišnico, nikakor ni iz sporne klavnice na Poljskem. Večina mesa, ki ga pripravljamo v naši kuhinji je slovenskega izvora.

*Renata Pleh, univ. dipl. inž. živ. teh.
Vodja Službe bolnišnične prehrane in
dietoterapije*

JAVNA NAROČILA

Na portalu javnih naročil je bilo 7. februarja 2019 objavljeno javno naročilo, katerega predmet je »**Enteralna prehrana**«.

Številka razpisa je JN000664/2019-W01, rok za oddajo e-ponudb pa najpozneje do 22. februarja 2019, do 10.ure.

*mag. Andreja Stepanovič, univ. dipl. ekon.
Strokovni sodelavec za JN*

ZGODILO SE JE - prejšnji teden

❖ Ponedeljek:

- Gost radijske oddaje Murskega vala »Za zdravje« je bil dr. Emil Pal, dr. med., spec. infektolog, predstojnik Infekcijskega

odd. in zdravnik za obvladovanje bolnišničnih okužb, tema oddaje: »Gripa«.

❖ **Torek:**

- Strokovno pediatrično srečanje na temo: »Motnje zavesti pri otrocih«, predavala je Ernestina Bedek, dr. med.

Marija Zrim, dipl. m. s. (v prostoru simulacijskega centra v Urgentnem centru).

❖ **Četrtek:**

- Delovni sestanek Delovne skupine za oskrbo kronične rane (knjižnica, V. nadst. krg. bloka).

*Darja Cigut
Tajništvo*

ZGODILO SE BO - ta teden

❖ **Ponedeljek:**

- Sv. maša ob Svetovnem dnevu bolnikov v bolnišnični kapelici.

- Prim. asist. Daniel Grabar, dr. med., spec. anest. z rean., strokovni direktor Splošne bolnišnice Murska Sobota bo sodeloval v radijski oddaji Splošna bolnišnica Murska Sobota na Murskem valu; tema oddaje: »Kakovost«.

- Varstvo pri delu in požarna varnost (knjižnica, V. nadst. krg. bloka).

❖ **Torek:**

- Strokovno pediatrično srečanje na temo: »Histiocitoze«, predavala bo Samantha Malok, dr. med. (predavalnica na Otroškem odd.).

- Varstvo pri delu in požarna varnost (knjižnica, V. nadst. krg. bloka).

❖ **Sreda:**

- 1. seja SDSBZN, pomočnica direktorja za področje zdravstvene nege Metka Lipič Baligač, mag. zdr. nege.

- Interno strokovno izobraževanje za področje ZN, »Temeljni postopki oživljanja – obvezne vsebine (TPO) teoretični in praktični del«, predavali bodo: Mojca Horvat, dr. med., specialistka anest. in reanimatologije, Ludvik Vogrinčič, dipl. zn., Uroš Raščan, dipl. zn. in mag.

STATISTIČNI PODATKI ZA PREJŠNJI TEDEN

ŠTEVILO SPP (evid. primeri):	429
ŠTEVILO B O D:	2086
LEŽALNA DOBA:	4,07
ŠTEVILO NOVOROJENČKOV:	18
DOJEČE MATERE - BOD:	14

*Stadjana Čerpnjak
Služba ZEPA*

Misel

*Življenje je tisto, kar se zgodi,
ko si zaposlen z načrtovanjem
drugih stvari.
(John Lennon)*

*Ureja : Jožica Viher
Lektorira: Tjaša Korošec Horvat
Naklada 140 izvodov
Prispevki in delo niso honorirani !
Modri dirkač vam je tedensko
dosegljiv na naslovu:
<http://www.sb-ms.si>*